

KONGRE-TOPLANTI

BALKANLARDA İSLAM MEDENİYETİ III. ULUSLARARASI KONGRE 1-5 KASIM 2006 / BÜKREŞ

*Doç.Dr. Ali AKSU
Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi*

Bu sene üçüncüsü düzenlenen uluslararası 'Balkanlarda İslam Medeniyeti' Kongresi, 1-5 Kasım 2006 tarihleri arasında Bükreş'te düzenlendi. Kongre açılışında IRCICA Genel Müdürü Dr. Halit Eren, Bükres Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi Müdürü Prof. Dr. Mihai Maxim, Romanya Akademisi Başkanı Ionel Haiduc, Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürü Doç. Dr. Yusuf Sarımay, Prof. Dr. Kemal Karpat ve Prof. Dr. Machiel Kiel ile kongre katılımcıları ve çok sayıda resmi davetli hazır bulundu. Romanya Cumhurbaşkanı Traian Basescu ve Dışişleri Bakanı Mihai-Razvan Ungureanu'nun da destek verdiği sempozyuma dünyanın dört bir tarafından yüz civarında akademisyen katıldı.

İslam, Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA), Bükreş Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi ve Romanya Akademisi ile ortaklaşa düzenlenen toplantının açılışı Romanya Akademisi Konferans Salonunda gerçekleştirildi. Kongrede, Osmanlı'nın bölgede bıraktığı miras; bilim, sanat, eğitim, din ve diplomasi başta olmak üzere geniş bir açıdan ele alındı. Sempozyumun diğer oturumları Majestik Otel'de devam etti. Tebliğler üç salonda sunuldu. Sempozyumun dili, Türkçe, İngilizce ve Fransızca idi.

Toplantının açılışını yapan Prof. Dr. Mihai Maxim, Dr. Halit Eren ve Prof. Dr. Ionel Haiduc böyle bir toplantının Bükreş'te düzenlenmesinin önemi üzerinde durdular.

Kongrenin ilk defa Romanya'da düzenlenmesinin önemine dikkat çeken Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, kongreye yoğun ilgi olduğunu, Osmanlı'nın doğru anlaşılması açısından da bilimsel toplantının çok önemli bir dönemde gerçekleştirildiğini söyledi.

Kongre ile ilgili değerlendirmede bulunan programın organizatörlerinden ve aynı zamanda Romanya'nın İstanbul'daki Kültür Merkezi Başkanı Prof.Dr. Mihai Maxim, Osmanlı'nın değerinin günümüz kutuplaşmalarının yaşandığı dünyamızda daha iyi anlaşılmaya başlandığını söyledi. Prof. Maxim, Osmanlı'nın günümüzde yeniden keşfedilmeye başlandığını, ilk defa Romanya'da düzenlenen bu kongrenin de bunun iyi bir ispatı olduğunu vurguladı.

Bazı yanlış düşüncelerin aksine Osmanlı'nın Balkanlara büyük bir medeniyet ve hoşgörü getirdiğini savunan Romen tarihçisi Prof Dr. Mihai Maxim, şu görüşleri dile getirdi, "Bu tür toplantılar bugüne kadar klişeleşmiş şekilde söylenen 'Osmanlı yağma yapmış, sadece savaş yapmış, Balkanları sömürmüş' anlayışlarını kökten yıkmaktadır.

Osmanlı ile ilgili her geçen gün bilinmeyen yeni bilgiler ortaya çıkmaktadır. Osmanlı adeta yeniden keşfedilmektedir. Görüyoruz ki; Osmanlı her yerde olduğu gibi burada da mükemmel bir uygarlık ve medeniyet bırakmış; kütüphaneler, kıraathaneler, hamamlar, mimari eserler, hanlar, köprüler kurmuşlardır. Bu bilimsel kongrenin aynı zamanda medeniyetler arası diyalog ve barış ortamına da ciddi katkıda bulunduğunu vurgulayan Prof Maxim'e göre Osmanlı, asırlar öncesinden bugün bölgede özlemi duyulan 'barış ve birlikte yaşama hoşgörü' anlayışını geliştirmiş ve uygulamayı başarmıştır.

Kongreye 'Babadağ ve Baba Saltuk ve bölgeye etkisi' tebliği ile katılan Wisconsin Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Dr. Kemal Karpat, ilk defa Dobruca Bölgesi ile ilgili böyle derli toplu bir toplantı düzenlendiğini, toplantının amacının sadece tarihi bilgileri ortaya çıkarmak değil aynı zamanda halklar arası yeni görüş, düşünce ve birbirinin kültürüne, diline yönelik daha hoşgörülü bir ortam sağlamak amacı ile gerçekleştiğine dikkat çekti.

Bu tür toplantıların daha iyi ve barışçıl bir dünya için ve insanlığın kültür hazinelerinin korunmasına yardım edeceğini vurgulayan ünlü tarihçi Prof. Kemal Karpat, "Romanya Osmanlı tarihinin bir parçası olduğu için bu tür toplantılar buradaki Türk ve Romenler için çok daha önemli." dedi.

Romanya Akademisi Konferans Salonunda yapılan açılış toplantısı ve ilk tebliğlerden sonra Romanya Milli Müzesinde açılan Türkiye Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından getirilen Osmanlı'nın Balkanlarla ilgili 15 yy'dan 20 yy'a kadar olan dönemi kapsayan önemli belgelerin yer aldığı "Balkanlarda Osmanlı Medeniyeti" sergisi gezildi. Sergi konusunda bilgi veren Devlet Arşivleri Genel Müdürü Doç. Dr. Yusuf Sarımay, Arşiv sergisinde; Osmanlı döneminde Balkan halklarının nasıl hoşgörü ve özgürce yaşantısını sürdürdüğünün açıkça görülebildiğini ifade etti.

Öğleden sonra da Cuma akşamına kadar sürecek olan oturumlar başladı. Cumartesi sabah sempozyumun değerlendirilmesinin yapıldığı kapanış konuşmaları yapıldı. Pazar günü ise, organizatörler tarafından Bükreş şehir gezisi gerçekleştirildi. Bükreş'te bulunan ve Osmanlı döneminde yapılmış olan Hanul Manuk (Han), Bükreş Camisi ve Lale döneminde yapıldığı belirtilen şehrin dışındaki mütevazı kilise ile Romanya'nın değişik bölgelerinin ev tiplerinin bir arada bulunduğu Köy Evleri Müzesi gezildi. Pazar olması nedeniyle devrik lider Çavuşesku'nun sarayı maalesef gezilemedi, sadece dışarıdan görülebildi.